

Nr 20.

Av herr **Leander**, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående understöd åt ännu kvarlevande och behövande änkor efter män, som deltagit i ångfartyget *Vegas expedition* åren 1878—1880.

I betraktande av det fosterländska stordåd, som utfördes genom ångfartyget *Vegas* beryktade expedition åren 1878—1880, måste det anses såsom en försummelse, att åtskilliga av deltagarna i färden fått sluta sina dagar i ganska stor brist och fattigdom, utan att några åtgärder vidtagits från statens sida för att tillgodose deras behov och lindra deras nöd. Denna försummelse har emellertid sent omsider gottgjorts gentemot de få Vegamän av underbefäls- och manskapsgrad, som ännu finnas kvar i livet. Som bekant, fingo av de då kvarlevande 5 st. sig årliga pensioner tillerkända av 1912 års riksdag och 1 av den redan hållna samt upplösta riksdagen innevarande år. Därmed ha dessa män, som i sin män medverkat till att sprida glans över det svenska namnet, erhållit det vedermåle, varav de kunna anses ha gjort sig väl förtjänte.

Bland dem, som 1912 ansågos böra komma i åtnjutande av pensioner, befanns en, förre eldaren Olof Ingelsson, vara sinnessjuk och vårdas å en inrättning här i Stockholm, varest han sedermera avlidit. Då han sålunda icke själv kunde uppbära pensionen eller använda den till sin nytta, bestämde riksdagen i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag, att pensionen i stället skulle utgå till Ingelssons hustru, Sofia Charlotta Jönsson, vilken då var bosatt i Karlskrona men numera också avlidit. Därmed synes riksdagen ha erkänt, att i torftiga omständigheter befintliga hustrur eller änkor till de män, som deltagit i bemälda expedition, böra ihågkommas med någon hjälp, på det att de icke måtte behöva framleva sina sista dagar i alltför stor fattigdom.

Liksom de deltagare i expeditionen, som ännu befinna sig i livet, äro få, är säkerligen antalet av kvarlevande änkor efter dem, som redan gått ur tiden, ringa. En är såsom bosatt i Karlskrona av mig känd, näm-

ligen fru Hedvig Petersson, född Moberg, änka efter 1:ste maskinisten å Vega Frans August Petersson, vilken alltifrån sin hemkomst efter den långa och särskilt för honom påfrestande resan var klen till hälsan och för flera år tillbaka är avliden. Enligt av vederbörande pastorsämbete utfärdat frejdbetyg för änkan Petersson är hon född den 15 juli 1844 och befinner sig i behövande levnadsvillkor. Då hon tillika enligt intyg från f. d. 1:ste marinläkaren A. Rudberg i Karlskrona är behäftad med sjukdom av sådan art, att hon är varaktigt oförmögen att genom arbete sig försörja, skulle även ett ringa understöd vara välkommet för henne. Som det emellertid torde finnas ytterligare en och annan änka i behövande omständigheter efter någon av de män, som voro med om expeditionen, men utredning därom saknas och knappast kan presteras av en enskild motionär, nödgas jag avstå från att göra hemstallan om pension eller understöd enbart för änkan Petersson och anser det under sådana förhållanden överflödigt att bifoga ovan åberopade båda intyg angående henne, vilka annars befinna sig i min ägo.

Riksdagen torde i allt fall dela min åsikt, att dessa gamla änkor efter män, som varit med om att utföra en berömlig gärning och kanske därunder åsankat sig obotlig sjukdom, såsom antages ha varit förhållandet med 1:ste maskinisten Petersson, böra genom statens mellankomst skyddas från att lida svårare nöd. På grund därav vågar jag hysa förhoppning om, att riksdagen skall befinnas villig att hos Kungl. Maj:t anhålla om utredning i ärendet samt förslag till lämpligt understöd åt ifrågavarande änkor, vilket understöd givetvis bör tillkomma endast dem, som efter männens död icke ingått nytt äktenskap.

Jag tillåter mig förty hemställa,

att riksdagen ville besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t låta verkställa utredning fortast möjligt angående antalet ännu kvarlevande och behövande änkor efter män, som deltagit i ångfartyget Vegas expedition åren 1878—1880, samt för riksdagen framlägga förslag om lämpligt understöd åt dessa änkor.

Stockholm den 26 maj 1914.

Ulrik Leander.